

เรื่องเล่างานวิจัย

ปัญหาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรปริญญาตรีเทียบโอน คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ปีการศึกษา 2553

อ.วรรณิ์ ลินศุภรัตน์

“ทำไมเราเทียบได้น้อยจัง”

“เทียบได้น้อยอย่างนี้ เราจะจบเมื่อไหร่ละ”

“ถามใครไม่เห็นรู้เรื่องเลย ไปถามรุ่นพี่ดีกว่า”

ในปีการศึกษา 2553-2554 เราจะได้ยินคำปรารภเช่นนี้บ่อยมาก โดยเฉพาะอาจารย์ที่ปรึกษา หัวหน้าสาขาวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรเทียบโอน ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการที่ดูแลเรื่องหลักสูตร เนื่องจากสกอ.ได้ประกาศยกเลิกหลักสูตร 2 ปีต่อเนื่อง ให้มาเข้าสู่ระบบเทียบโอนแทน ซึ่งก่อนหน้านี้ก็มีการประชุมจากสถาบันต่าง ๆ ที่เปิดการเรียนการสอนหลักสูตร 2 ปีต่อเนื่อง เพื่อเตรียมความพร้อม แต่ก็เกิดปัญหาตามมามากมายตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

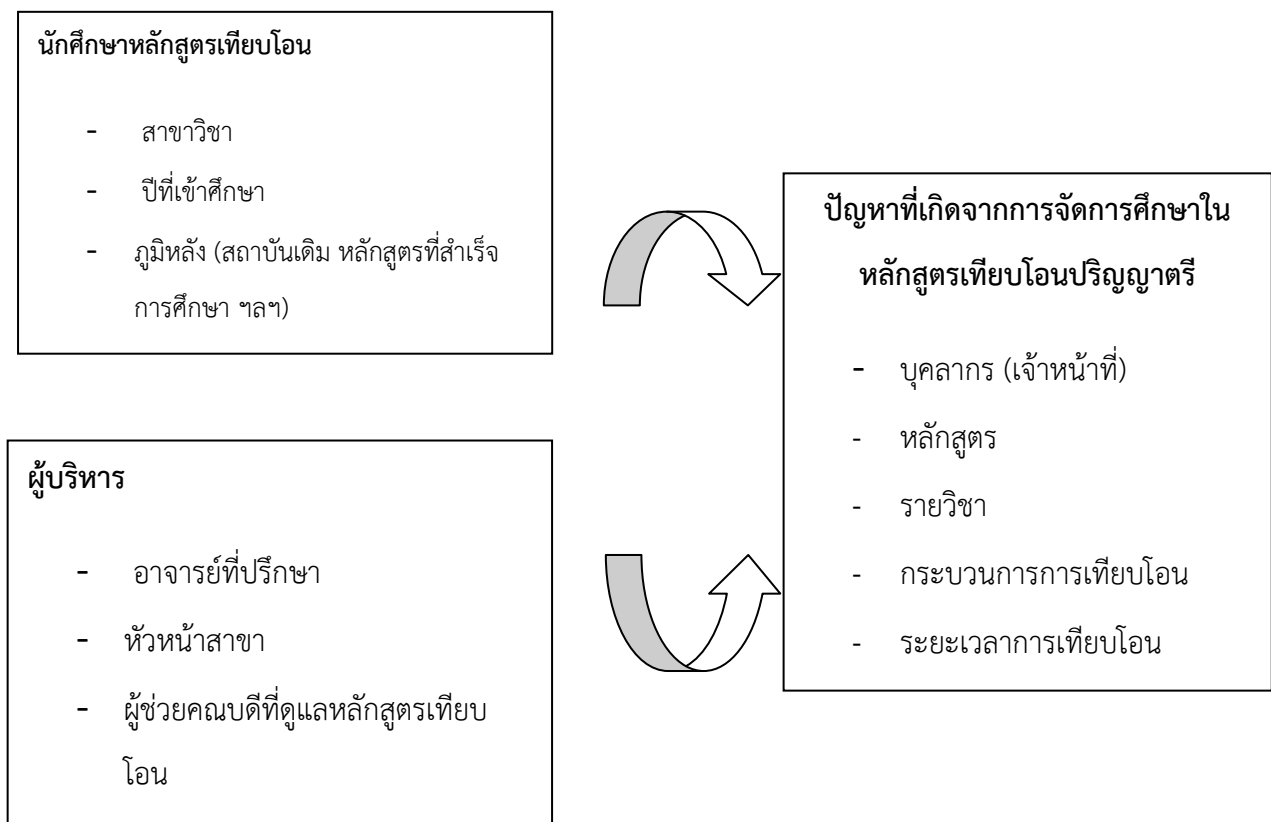
ปัญหาการยกเลิกหลักสูตร 2 ปีต่อเนื่อง โดยให้ใช้ระบบเทียบโอนแทนนั้นทำให้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา จะต้องเทียบโอนผลการเรียนเพื่อศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งนโยบายดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาตามมาอย่างมาก ประเด็นสำคัญ คือ นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากอาชีวศึกษาในระดับปวส. เดิมสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในหลักสูตร 2 ปีต่อเนื่อง โดยใช้เวลาเรียนประมาณ 2 ปี ก็สำเร็จการศึกษา แต่ในกรณีการเทียบโอนนักศึกษที่สำเร็จการศึกษาระดับปวส. จะต้องเสียเวลาเรียนในมหาวิทยาลัยอีกประมาณ 2.5 - 3 ปี จึงจะสำเร็จการศึกษา และจะต้องเสียค่าใช้จ่ายและค่าเล่าเรียนเป็นจำนวนมากขึ้น ทำให้นักศึกษารุ่นใหม่ที่จะเข้าศึกษาต่อระดับอาชีวศึกษา (ปวส.) ลดน้อยไปเป็นอย่างมาก ปัญหาที่สำคัญอีกประการสำหรับนักศึกษา คือ ตามนโยบายทางการศึกษาแห่งชาติ ทุกคนมีสิทธิเรียน มีโอกาสเลือกเรียนตามความสามารถและความถนัด แต่การยกเลิกหลักสูตร 2 ปีต่อเนื่อง เป็นการลดทอนโอกาสทางการศึกษาของนักศึกษาที่มุ่งเข้าสู่ระดับอาชีวศึกษา (วิทวัส ดิษยะศริน สัตยารักษ์)

“ทำไมปัญหาการเทียบโอนถึงมากจึงลองทำวิจัยดูหน่อยไหม” มีอาจารย์หลายท่านที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการเทียบโอนเคยคุยกัน จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้เขียนลงศึกษาเรื่องการเทียบโอน และเสนอโครงการวิจัยผ่านคณะเพื่อขอรับทุนอุดหนุนงานวิจัยจากสวพ. เมื่อโครงการวิจัยผ่านการพิจารณาอนุมัติทุนแล้ว ผู้วิจัยจึงเริ่ม

ศึกษาหาข้อมูลจากนักศึกษาเทียบโอน อาจารย์ที่ปรึกษา และเจ้าหน้าที่ดูจากนั้นจึงเริ่มลงมือทำการวิจัย โดยมี นักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีเทียบโอน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ และ คณาจารย์ เป็นประชากร ดำเนินการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ โดยมีกรอบแนวคิดดังภาพที่ 1 และ คาดว่าเมื่อทำวิจัยเสร็จแล้วจะได้ข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงและจัดการเรียนการสอนของคณะ บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพให้สอดคล้องและตรงกับความต้องการของนักศึกษา นอกจากนี้ยังสามารถนำปัญหาการเทียบโอน เสนอผู้บริหารเพื่อการตัดสินใจในการแก้ไขกระบวนการ และขั้นตอนการเทียบโอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยเริ่มทำการวิจัยด้วยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา หลักสูตรเทียบโอน ของคณะบริหารธุรกิจ ทั้งนักศึกษาในปีการศึกษา 2553 และ 2554 แล้วจึงออกแบบสอบถามสำหรับ นักศึกษาเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเทียบโอนจำนวน 559 คน ได้แบบสอบถามกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 241 ชุด คิดเป็นร้อยละ 43.11 ผลการวิจัยพบว่า

ปัญหาที่อาจารย์ที่ปรึกษา-ผู้บริหารพบคือ

1. อาจารย์ที่ปรึกษาไม่สามารถให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาได้เนื่องจากยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรเทียบโอน ซึ่งเป็นปีแรกที่รับนักศึกษาเทียบ 2553 เป็นปัญหาในปี(โอน)
2. อาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาเทียบโอนไม่ได้สอนนักศึกษา จึงมีโอกาที่จะให้คำปรึกษาน้อยมาก นักศึกษา-นักศึกษาจะว่างไม่ตรงกัน)ลงทะเบียนเรียน (หน่วยกิต 21
3. อาจารย์ที่ปรึกษายังไม่ทราบระบบ ขั้นตอนการเทียบโอน
4. การเทียบโอนของนักศึกษาต่างสาขาวิชา ทำให้เทียบโอนได้น้อย (.ในระดับปวส) นักศึกษาที่เรียนต่อระดับปริญญาตรีไม่ตรงกับสาขาวิชาเดิมในระดับปวส.) ส่วนใหญ่เทียบโอนได้น้อย
5. ขั้นตอนการเทียบโอนทำได้ช้าและไม่แน่นอน
6. การรวม Sec.ในการจัดรายวิชายุ่งยาก แต่ปัญหานี้จะลดลงในปี เนื่องจากผู้บริหารและ 2554 อาจารย์ที่ปรึกษาได้ทราบปัญหา และดำเนินการแก้ไขแล้ว
7. นักศึกษาไม่ได้รับใบรายงานผลการศึกษา (Transcripts) ฉบับสมบูรณ์จากสถานศึกษาเดิมก่อนเปิดภาคการศึกษา ทำให้การยื่นใบรายงานผลการศึกษากับทะเบียนและคณะฯ เป็นไปอย่างล่าช้าซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการใช้โอนรายวิชา

แนวทางการแก้ไขที่อาจารย์-ผู้บริหารได้เสนอแนะมีดังนี้

1. อาจารย์ที่ปรึกษาต้องศึกษาหลักสูตรและโครงสร้างหลักสูตรให้ละเอียดและแม่นยำ
2. ให้คณะฯ จัดอบรมเกี่ยวกับระบบ ขั้นตอน และวิธีการในการเทียบโอนแก่อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อจะได้ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาได้ตรงกับฝ่ายวิชาการของคณะฯ และสวท.
3. จัดให้มีคณะกรรมการกลางที่มีตัวแทนจากสาขาวิชาและคณะฯ เข้ามารับผิดชอบการเทียบโอนอย่างเป็นรูปธรรม มีหน่วยงานกลางของคณะฯ ที่รับผิดชอบดูแลทุกสาขาวิชาเพื่อให้มีการวาง (แผนการจัดสอบ การจัดคู่เทียบในรายวิชา ฯลฯ)
4. ต้องเทียบโอนผลการศึกษาให้เสร็จก่อนที่นักศึกษาจะลงทะเบียนเรียน
5. การสื่อสารข้อมูลในการเทียบโอนควรกระทำอย่างรวดเร็ว

สำหรับปัญหาของนักศึกษาเทียบโอน (ในการสัมภาษณ์นักศึกษา) ได้แก่

1. การเทียบโอนรายวิชาทำได้น้อย ทำให้ต้องศึกษารายวิชาเพิ่มมากกว่าหลักสูตรต่อเนื่อง ส่งผลให้ต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษาเพิ่มมากขึ้น
2. เมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการลงทะเบียนก็ไม่ว่าจะปรึกษาใคร เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ได้สอนและเวลาว่างไม่ตรงกัน จึงต้องหาข้อมูลจากเพื่อน หรือรุ่นพี่

3. ผลการเทียบโอนรายวิชาที่สามารถเทียบได้ การประกาศให้ผู้มีสิทธิ์สอบเทียบโอน รวมถึงผลการสอบเทียบโอนทำได้ช้า ทำให้มีปัญหาในการวางแผนการลงทะเบียนในภาคการศึกษาถัดไป
4. ระบบและขั้นตอนการเทียบโอนไม่มีความชัดเจน มีปัญหามาก 2553 นักศึกษาที่เข้าศึกษาปี (จะพบปัญหานี้น้อยลง 2554 สำหรับนักศึกษาที่เข้าศึกษาปี

แนวทางการแก้ไขที่นักศึกษาเสนอแนะ คือ

1. จัดให้มีผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับระบบเทียบโอนที่ชัดเจน สามารถให้คำแนะนำแก่นักศึกษาในแนวทางเดียวกันทั้งอาจารย์และเจ้าหน้าที่
2. ต้องทำการเทียบโอนรายวิชาให้เร็วขึ้นเพื่อการวางแผนการลงทะเบียนในภาคการศึกษาถัดไป
3. ควรสื่อสารเกี่ยวกับการเทียบโอนให้นักศึกษามีความเข้าใจที่ถูกต้องและรวดเร็ว
4. สำหรับงานทะเบียนทั้งของคณะฯ และสวท(ปด) จะต้องทำงานประสานงานกัน ไม่โยนเรื่องไปมา . เดินมา-ทำให้เสียเวลาต้องเดินไป (ความรับผิดชอบ

จะเห็นได้ว่าปัญหาการเทียบโอนนั้นน้อยลงในปีถัดมา (2554-2555) ซึ่งผู้เขียนคิดว่าในปีการศึกษา 2556 นี้คงจะไม่มี เนื่องจากผู้บริหารทราบปัญหา และพยายามนำมาแก้ไขแล้ว ดังข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัยคือ

1. ผู้บริหารควรจัดตั้งหน่วยงานที่ดูแลนักศึกษาเทียบโอนโดยเฉพาะ หากนักศึกษาหรืออาจารย์ที่ปรึกษามีปัญหาจะได้ติดต่อโดยตรง รวมถึงควรจัดทำคู่มือนักศึกษา เทียบโอน เพื่อให้ความรู้แก่นักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรปริญญาตรีที่ตนเองเข้าศึกษา ความรู้เกี่ยวกับการเทียบโอน แนวทางจัดทำคู่มือเทียบ ระบุรายวิชาที่เข้าข่ายเทียบโอนได้ (.สอดคล้องกับหลักสูตร ปวส) ซึ่ง (.วิชาที่ไม่มีในหลักสูตร ปวส) รายวิชาที่เทียบโอนไม่ได้คู่มือนักศึกษาเทียบโอนจะช่วยให้อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาสามารถสื่อสารและทำความเข้าใจได้ง่ายขึ้น
2. ควรจัดให้มีการประชุม สัมมนา ฝึกอบรม เจ้าหน้าที่ที่ทำการเทียบโอน คณาจารย์ในคณะฯ ให้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถให้คำปรึกษานักศึกษาที่มีปัญหา พร้อมจัดทำคู่มือแนวปฏิบัติ สำหรับเจ้าหน้าที่ หรือจัดทำ KM เรื่องการเทียบโอน
3. ควรจัดประชุมนักศึกษาเทียบโอนก่อนเปิดภาคเรียนอย่างน้อย 1 สัปดาห์ เพื่อทำความเข้าใจและให้ความรู้เกี่ยวกับการเทียบโอน ชี้แนะแนวทางลงทะเบียนเรียนรายวิชาเพิ่มเติมจากแผนการเรียนหลักที่สาขาวิชากำหนด สำหรับรายวิชาที่นักศึกษาเทียบโอนไม่ได้ โดยแจ้งหลักเกณฑ์ ขั้นตอนการเทียบโอนให้นักศึกษาทราบไปในแนวทางเดียวกัน ไม่ต้องฟังจากรุ่นพี่ หรือเพื่อนที่อาจจะสื่อสารผิดพลาดได้

4. ควรจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการเทียบโอนเพื่อกำหนดปฏิทินการเทียบโอนให้แน่นอน เพื่อให้นักศึกษาจะได้มีเวลาเตรียมตัวก่อนการสอบ หรือทราบว่ามียุทธวิธีสอบหรือไม่
5. การดำเนินการรับรายงานตัวนักศึกษาเทียบโอนและรับสำเนาระเบียบแสดงผลการเรียนฉบับสมบูรณ์ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จสมบูรณ์ก่อนเปิดภาคเรียนอย่างน้อย 3 สัปดาห์
6. การเทียบโอนจากผลการศึกษาในระเบียบแสดงผลการเรียน ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนเปิดภาคเรียนอย่างน้อย 2 สัปดาห์ เพื่อให้นักศึกษาจะได้เตรียมวางแผนการสอบเทียบโอนของตนได้ แต่ก็ยังมีสิทธิสอบเทียบโอน (กรณีที่ไม่สามารถโอนผลการเรียนได้)
7. การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการเทียบโอนควรกระทำอย่างทั่วถึง และรวดเร็ว
8. ควรทำความร่วมมือกับสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับ ปวส ให้พิจารณาจัดแผนการเรียนที่ สอดคล้องกับหลักสูตรระดับปริญญาตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มวิชาชีพพื้นฐานซึ่งอยู่ในข่ายที่จะสามารถเทียบโอนได้เมื่อเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยโดยทั่วไป เพื่อเป็นการลดระยะเวลาที่ต้องศึกษาต่อ (สถานศึกษาหลายแห่งที่เป็นเครือข่ายของราชมณฑลกรุงเทพฯก็มีการปรับรายวิชาแล้ว—ทำให้นักศึกษาสามารถเทียบโอนได้มากขึ้น)

เท่าที่เล่ามานี้ก็พอจะทำให้ผู้อ่านได้เห็นภาพของหลักสูตรการเทียบโอนมากขึ้น และคุณก็มีแนวทางในการแก้ไขได้ตรงประเด็นมากขึ้น หากผู้อ่านสนใจก็สามารถอ่านรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ได้